

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder: Antoinette Ingwersen		Opgesteld door: Lizbeth Hendriks, BV Financien	
Besluitvormende vergadering: <Datum vergadering>	Registratienummer collegebesluit: 385039		Raadsnummer (niet invullen, dit vult de griffie in)
Titel / onderwerp: Kadernota 2025-2028			
Samenvatting: De Kadernota 2024 bevat de kaders voor de Programmabegroting 2025-2028. Het college geeft in de Kadernota een toelichting op actuele maatschappelijke en financiële ontwikkelingen. Dit jaar zijn de bevindingen van het onderzoek van Berenschot in de Kadernota meegenomen.			
Voorgesteld besluit: De raad wordt voorgesteld het volgende te besluiten: <ol style="list-style-type: none"> 1. In te stemmen met de inhoud van de Kadernota over het jaar 2024 en daarbij het vaststellen van de begrotingswijziging 2024. 2. In te stemmen met de inhoud van de Kadernota 2025 en het verwerken in de Programmabegroting 2025 - 2028 van de mutaties van zowel de exploitatie als de investeringen zoals in de kadernota is beschreven; 3. In te stemmen met de financiële uitgangspunten; 4. In te stemmen met de programma-indeling voor de begroting conform bijgevoegd overzicht. burgemeester en wethouders van Nieuwkoop			

TOELICHTING

Inleiding / aanleiding

Bij het vaststellen van de Kadernota 2024 is door de gemeenteraad de motie doorontwikkelen Kadernota aangenomen. De wensen die in deze motie zijn aangedragen zijn verwerkt in de Kadernota 2025-2028.

Daarnaast is bij de kadernota 2024-2027 geconstateerd dat de begroting vanaf het jaar 2026 een tekort liet zien. Het verwachte begrotingstekort werd als overzienbaar beschouwd, maar er was wel een gedeeld beeld dat, om die ontwikkeling het hoofd te bieden en financieel gezond te blijven, er proactief gehandeld moest worden. Voor de uitwerking hiervan is gekozen voor begeleiding door een externe projectleiding. De uitwerking van dit traject is in de Kadernota 2025-2028 verwerkt.

Dit heeft tot gevolg dat de Kadernota uit de volgende onderdelen bestaat:

- 1) Prognose budgettaire ruimte 2025-2028
- 2) Proces Nieuwkoop blijvend in evenwicht
- 3) Wijzigingen betrekking hebbend op begrotingsjaar 2024
- 4) Ontwikkelingen per programma
- 5) Totaaloverzicht ontwikkelingen

Beoogd (maatschappelijk) effect

Door de Kadernota ontstaat inzicht in de kaders voor het opstellen van de Programmabegroting 2025-2028. De gemeente streeft naar een structureel materieel sluitende begroting 2025.

Kader / eerdere besluiten / voorgeschiedenis

De actuele (gewijzigde) begroting 2024-2027.

Participatie / betrokken partijen / personen

In de Kadernota is rekening gehouden met de kaders voor de gemeenschappelijke regelingen.

Duurzaamheidsaspecten

Niet van toepassing.

Gezondheid

Niet van toepassing.

Varianten met argumenten voor en tegen

Naast autonome ontwikkelingen zijn ook ontwikkelingen opgehaald in de organisatie. Zo hebben we een compleet beeld en kan door de raad een integrale afweging gemaakt worden. De Kadernota laat, zonder bezuinigingsmaatregelen, geen sluitende begroting zien. Er wordt door het college een pakket aan bezuinigingsmaatregelen geadviseerd. Hierdoor kunnen we een structureel sluitende meerjarige begroting presenteren.

Het college is van mening dat de set maatregelen die in deze kadernota zijn opgenomen, uitgebalanceerd en voldoende zijn om de begroting van de gemeente weer duurzaam evenwichtig te maken, rekening houdend met de wens voor sterke dorpen met passende voorzieningen voor iedereen.

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de inhoud van de Kadernota over het jaar 2024 en daarbij het vaststellen van de begrotingswijziging 2024.
2. In te stemmen met de inhoud van de Kadernota 2025 en het verwerken in de Programmabegroting 2025 - 2028 van de mutaties van zowel de exploitatie als de investeringen zoals in de kadernota is beschreven;
3. In te stemmen met de financiële uitgangspunten;
4. In te stemmen met de programma-indeling voor de begroting conform bijgevoegd overzicht.

Kanttekeningen / risico's en beheersmaatregelen

Actuele ontwikkelingen kunnen leiden tot wijzigingen in de geschetste financiële ontwikkelingen en de budgettaire ruimte beïnvloeden. Bovendien zal na de uitwerking van de kadernota rekening worden gehouden met de gevolgen van de Meicirculaire 2024. De uitkomsten hiervan zullen (op hoofdlijnen) tijdig voor de behandeling van de kadernota, in de vorm van een aparte raadsbrief, worden aangeboden.

Om de leesbaarheid van de kadernota te bevorderen worden de bedragen zo gepresenteerd dat positieve bedragen een voordelig effect en negatieve bedragen een nadelig effect betekenen.

Financiële en Juridische gevolgen

De Kadernota bestaat uit de volgende onderdelen:

- 1) Prognose budgettaire ruimte 2025-2028
- 2) Proces Berenschot
- 3) Wijzigingen betrekking hebbend op begrotingsjaar 2024
- 4) Ontwikkelingen per programma
- 5) Totaaloverzicht ontwikkelingen

1) Prognose budgettaire ruimte 2025-2028

In deze paragraaf wordt een beeld gegeven van de budgettaire ruimte in voorbereiding op het samenstellen van de programmabegroting 2024-2028. De budgettaire ruimte is de ruimte die in de begroting overblijft als alle te verwachten kosten zijn afgetrokken. De budgettaire ruimte wordt als volgt uiteengezet:

- Huidige budgettaire saldo op basis van voorgaande besluitvorming;

Omschrijving (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo Programmabegroting 2024-2027 incl. septembercirculaire en decemberwijziging	928	-745	-880	-880

- Prognose algemene uitkering op basis van de voorjaarsnota 2024;

Omschrijving (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Mutatie voorjaarsnota 2024	1.028	3.086	3.025	3.261

- Te hanteren Indexerings- en rentepercentages;
In de kadernota zijn is de indexering van de loonkostenontwikkeling en prijsontwikkeling opgenomen zoals deze via de CEP worden gepubliceerd.

- Prognose van de ontwikkelingen

Prognose ontwikkelingen (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Ontwikkelingen kadernota	-1.161	-1.425	-1.469	-2.658
Totaal	-1.161	-1.425	-1.469	-2.658

- Totaalbeeld van de budgettaire ruimte voor bezuinigingen.

Totaalbeeld budgettaire ruimte (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Budgettaire ruimte Programmabegroting 2024-2027 inclusief septembercirculaire, decemberwijziging en raadsbesluiten tot en met 1 mei 2024	928	-745	-880	-880
Voorjaarsnota	1.028	3.086	3.025	3.261
Indexeringen en bijstellingen	-2.086	-2.239	-2.381	-2.381
Ontwikkelingen kadernota	-1.161	-1.425	-1.469	-2.658
Totaal	-1.291	-1.323	-1.705	-2.658

2) Proces Nieuwkoop blijvend in evenwicht

Het traject Nieuwkoop blijvend in evenwicht heeft geresulteerd in een aantal bezuinigingsmogelijkheden die onderverdeeld zijn in de volgende categorieën:

- Laaghangend fruit
- Bestuurlijke keuzes met beperkte impact
- Bestuurlijke keuzes met grote impact.

In de kadernota zijn de door het college voorgestelde ombuigingsmaatregelen verwerkt. Voor een gedetailleerd lijst wordt naar de bijlage A Ombuigingsmogelijkheden verwezen.

De bezuinigingsmogelijkheden die zijn voorgesteld, hebben betrekking op zowel onderwerpen die al in de begroting verwerkt zijn, als op onderwerpen die in deze kadernota zijn aangedragen.

Omschrijving (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Voorstel besparingen	1.725	1.960	2.202	3.355

Deze voorgestelde besparingen hebben de volgende effecten op de budgettaire ruimte

Omschrijving (* € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Totaal negatieve begrotingsruimte	-1.291	-1.323	-1.705	-2.658
Waarvan structureel	819	-1.844	-1.993	-2.944
Waarvan incidenteel	-2.110	522	289	289
Totaal negatieve begrotingsruimte	-1.291	-1.322	-1.704	-2.655
Voorstel bezuinigingen	1.725	1.960	2.202	3.355
Structureel saldo na bezuinigingsmogelijkheden	2.544	116	209	411
Incidenteel saldo na bezuinigingsmogelijkheden	-2.110	522	289	289
Saldo	434	638	498	700

Volgens artikel 189 van de Gemeentewet moet een gemeente zorgen dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Een begroting is structureel in evenwicht op het moment dat de structurele baten ieder jaar de structurele lasten dekken. Reëel in evenwicht houdt in dat de ramingen realistisch zijn

Bovenstaande tabel laat zien dat wij voor de komende periode structureel een positief saldo laten zien van € 116.000 in 2026 tot € 411.000 in 2028.

3) Begrotingswijzigingen betrekking hebbend op begrotingsjaar 2024

Naast de verwerking van de kadernota 2025 zit in dit voorstel ook de eerste begrotingswijziging voor het jaar 2024. In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de wijzigingen:

Omschrijving (* € 1.000)	2024
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-95
2 Ruimtelijk beheer	-170
3 Sociaal domein	0
4 Bestuur en dienstverlening	-170
Overhead en algemene dekkingsmiddelen	-1.040
Totale ontwikkelingen	-1.475

Voor een gedetailleerde lijst verwijzen we u naar de kadernota.

Stelpost indexering 2023	(* € 1.000)
Stelpost indexering 2023	587
1 Ruimtelijke ontwikkeling	-23
2 Ruimtelijk Beheer	-327
3 Sociaal domein	-514
4 Bestuur en dienstverlening	-83
Diverse programma's	-109
Indexering GR-en	-255
Overhead en alg dekking	823
Saldo	99

Deze stelpost was opgenomen in de begroting 2023 en moest nog worden verdeel over de programma's. De werkelijke indexering valt iets lager uit zodat er een klein voordeel ontstaat.

Dekkingsmiddelen	(*€ 1.000)
Decembercirculaire	258
Gevolgen voorjaarsnota voor 2024	161
Voordeel uitzetten overtollige middelen bij de Rijksschatkist	500
Stand na actualisatie	919

De decembercirculaire was nog niet verwerkt in de begroting. De gevolgen van de voorjaarsnota 2024 had een voordeel voor het jaar 2024 van € 161.000. Daarnaast is er een voordeel op het uitzetten van onze overtollige middelen bij de Rijksschatkist wat een incidenteel voordeel oplevert.

Stand budgettaire ruimte 2024	2024
Budgettaire ruimte Programmabegroting 2024-2027	230
Septembercirculaire	755
Decemberwijziging	83
Stand Programmabegroting 2024-2027	1.068
Actualisatie	919
Stand na actualisatie	1.987
Totale ontwikkelingen 2024	-1.475

Stelpost indexaties begroting 2023	99
Eindstand 2024	611

Voor het begrotingsjaar 2024 zien wij deze ontwikkelingen die impact hebben op onze organisatie. We zullen het begrotingsjaar 2024 eindigen met een positief saldo van € 611.000 (beginstand was € 1.068.000)

4) Ontwikkelingen per programma

De financiële meerjarige ontwikkelingen resulteren in een fors begrotingstekort. Dit tekort wordt met name veroorzaakt door enerzijds door de indexeringen en bijstellen en anderzijds alle ontwikkelingen die op ons afkomen. Deze ontwikkelingen zijn onderverdeeld in twee groepen te weten:

- Wettelijke ontwikkelingen of ontwikkelingen waar al afspraken over zijn gemaakt;
- Ontwikkelingen met een niet-dwingend karakter.

De ontwikkelingen zijn weergegeven waarbij antwoord is gegeven op de 4 W-vragen.

5) Totaaloverzicht ontwikkelingen

Dit is een totaaloverzicht van alle ontwikkelingen.

Programma-indeling voor de begroting 2025

Bij de uitgangspunten voor de vereenvoudiging van de p&c-cyclus en daaruit voortvloeiend de spelregels en uitgangspunten bij de kadernota 2024, is besloten dat de programma-indeling logischer en eenvoudiger moet worden. Het bleek niet mogelijk om dit voor de programmabegroting 2024 te realiseren. Inmiddels is een indeling samengesteld die wel aansluit bij de uitgangspunten en landelijke regelgeving. Bij de kadernota 2024 was uitgegaan van een presentatie van alle taakvelden in de programma's. Dit bleek niet te combineren met de uitgangspunten van vereenvoudiging en sturen op hoofdlijnen. Nu is gekozen voor een logische groepering van de taakvelden in aandachtsvelden.

De programma-indeling voor de begroting 2025 is als volgt:

Programma-indeling 2025 (programmmaplan)	
Programma	Aandachtveld
Ruimtelijke ontwikkeling	Beheer gronden en gebouwen Grondexploitatie Ruimtelijk beleid en Duurzaamheid Economie en toerisme
Ruimtelijke ontwikkeling	Afval Milieubeheer Riolering Openbaar groen en openbaar water Verkeer en wegen
Sociaal domein	Jeugd Onderwijs Participatie Sport en cultuur Volksgezondheid WMO Inburgering en sociale basis Toegang en vroegsignalering
Bestuur en dienstverlening	Bestuur Burgerzaken Veiligheid
Algemene dekkingsmiddelen	Belastingen Uitkeringen gemeentefonds Dividend saldo van de financieringsfunctie Overige baten en lasten Resultaat van de rekening
Overhead	
Vennootschapsbelasting	
Onvoorzien	

Advies meningsvormende raad 20 juni 2024

